

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

**Αρχαία Ελληνική Γλώσσα
Γ΄ Γυμνασίου**

**Θεματική ενότητα:
Επικίνδυνες συμμαχίες
Τίτλος:
«Επικίνδυνες συμμαχίες»**

Συγγραφή: ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΤΑΤΣΗ

Εφαρμογή: ΜΑΡΙΑ ΚΙΟΥΣΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

Θεσσαλονίκη 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Επικίνδυνες συμμαχίες

Εφαρμογή σεναρίου

Μαρία Κιούση

Δημιουργία σεναρίου

Χρυσούλα Τάτση

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Από 09-03-2015 έως 30-03-2015.

Σχολική μονάδα

1ο Γυμνάσιο Τυρνάβου

Διδακτική / θεματική ενότητα

Ενότητα 11: Επικίνδυνες συμμαχίες, [Ξενοφών «Ελληνικά» 4.1.32-33].

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

-

Χρονική διάρκεια

6 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων.

II. Εικονικός χώρος: διαδίκτυο

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το σενάριο προϋποθέτει την εξοικείωση του διδάσκοντος και των μαθητών με τις Νέες Τεχνολογίες και κυρίως με προγράμματα επεξεργασίας κειμένων, παρουσιάσεων και πλοήγησης στο διαδίκτυο. Επίσης, απαραίτητη είναι η ύπαρξη του κατάλληλου εξοπλισμού, όπως ηλεκτρονικοί υπολογιστές με πρόσβαση στο διαδίκτυο, διαδραστικός πίνακας ή βιντεοπροβολέας. Για τη διεκπεραίωση του μαθήματος ο διδάσκων μεριμνά για τα Φύλλα Εργασίας, τα οποία είναι καλό να δίνονται και σε ηλεκτρονική μορφή. Ενημερώνει τους μαθητές για την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας και φροντίζει να δημιουργηθεί στην τάξη κλίμα συνεργασίας, ενώ τους ενθαρρύνει να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να αυτενεργούν.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Χρυσούλα Τάτση: «Επικίνδυνες συμμαχίες», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Γ΄ Γυμνασίου, 2013.

Το σενάριο αντλεί

-

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες αναλαμβάνουν να εξομαλύνουν γλωσσικά από ένα διαφορετικό απόσπασμα του κειμένου. Στη συνέχεια, αφού έρθουν σε επαφή όλες οι ομάδες με ολόκληρο το κείμενο προβληματίζονται σχετικά με το περιεχόμενό του,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

στο οποίο τίγονται ζητήματα συμμαχιών ανάμεσα σε δύο λαούς. Ερευνούν τους λόγους για τους οποίους δημιουργούνται συμμαχίες ανάμεσα σε δύο κράτη και πόσο εύθραυστες μπορεί να αποδειχθούν αυτές, αντλώντας παραδείγματα μέσα από την ιστορία.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο αναφέρεται στο Α΄ μέρος της [Ενότητας 11](#) του σχολικού βιβλίου της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας της Γ΄ Γυμνασίου, όπου παρατίθεται το κείμενο του Ξενοφώντα από τα «Ελληνικά» 4.1.32-33. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο Πέρσης σατράπης Φαρνάβαζος διαμαρτύρεται στους Σπαρτιάτες, γιατί δέχεται επίθεση από αυτούς, ενώ στο παρελθόν ο ίδιος είχε συνεργαστεί μαζί τους και τους θεωρούσε φίλους. Οι μαθητές εξομαλύνουν γλωσσικά το αρχαίο κείμενο, ενώ παράλληλα δίνεται η αφορμή να προβληματιστούν για θέματα εξωτερικής πολιτικής και διεθνών σχέσεων ανάμεσα στα κράτη.

Στο σενάριο εφαρμόζεται η *ομαδοσυνεργατική μέθοδος* διδασκαλίας και προωθείται η αυτενέργεια, η ανάληψη πρωτοβουλιών και η οικοδόμηση της γνώσης από τους μαθητές. Η μελέτη της ενότητας δεν αποσκοπεί μόνο σε γνώσεις για τη γλώσσα αλλά και σε γνώσεις για τον κόσμο καθώς και στην ανάπτυξη του κριτικού γραμματισμού σύμφωνα με το *μοντέλο του ρόμβου της γλωσσικής εκπαίδευσης*.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το παρόν σενάριο οι μαθητές/ μαθήτριες καλούνται:

- Να διαπιστώσουν τους παράγοντες που καθορίζουν την εξωτερική πολιτική ενός κράτους και διαμορφώνουν τις σχέσεις ανάμεσα στους λαούς.
- Να αντιληφθούν πως το συμφέρον καθορίζει συχνά πολιτικές κρατών.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να συνειδητοποιήσουν πως και οι σχέσεις των ανθρώπων συχνά καθορίζονται από σκοπιμότητες και για αυτό δεν είναι σταθερές αλλά ευμετάβλητες.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/ μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να εξομαλύνουν γλωσσικά ένα αρχαίο κείμενο.
- Να ασκηθούν στη χρήση ηλεκτρονικών λεξικών.
- Να δημιουργήσουν το δικό τους γλωσσάρι με την ερμηνεία άγνωστων λέξεων.
- Να ασκηθούν στην παραγωγή λόγου.
- Να δημιουργήσουν πολυτροπικά κείμενα.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές/ μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να ασκηθούν στην αναζήτηση του βαθύτερου νοήματος ενός κειμένου λαμβάνοντας υπόψη τον πομπό, τους δέκτες, την περίσταση, τα ιστορικά δεδομένα.
- Να ασκηθούν στη συστηματική έρευνα, ελέγχοντας τις πηγές από τις οποίες αντλούν πληροφορίες κατά την πλοήγησή τους στο διαδίκτυο.
- Να διαμορφώνουν την προσωπική τους στάση και άποψη και να τη στηρίζουν με επιχειρήματα.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές/ μαθήτριες επιδιώκεται:

- Να καλλιεργήσουν πνεύμα συνεργασίας και συλλογικής ευθύνης και να εξοικειωθούν με ομαδοσυνεργατικές μεθόδους διδασκαλίας.
- Να ασκηθούν στην οικοδόμηση της γνώσης μέσω της προσωπικής τους έρευνας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Στη συγκεκριμένη ενότητα οι μαθητές έρχονται σε επαφή με ένα αρχαίο κείμενο στο οποίο θίγεται το διαχρονικό θέμα των σχέσεων ανάμεσα στα κράτη. Αφού κατανοήσουν το κείμενο μέσω της γλωσσικής κυρίως εξομάλυνσης, αναζητούν τα αίτια που οδηγούν στη σύναψη ή τη διάλυση συμμαχιών διαχρονικά, ενώ μπορούν να προβληματιστούν και για τις ανθρώπινες σχέσεις οι οποίες στηρίζονται συχνά στο συμφέρον.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο αντλεί τη θεματική του από την [Ενότητα 11](#) του σχολικού βιβλίου της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας της Γ΄ Γυμνασίου και πραγματεύεται κυρίως το Α΄ μέρος της ενότητας που περιλαμβάνει το κείμενο του Ξενοφώντα από τα «Ελληνικά» 4.1.32-33. Σύμφωνα με τους προβλεπόμενους στόχους του Προγράμματος Σπουδών ([ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ](#)) αποσκοπεί στην εξάσκηση των μαθητών στην κατανόηση και τη μετάφραση εκτενέστερων αποσπασμάτων συνεχούς κειμένου, στην εξοικείωσή τους με τον αρχαίο ελληνικό λόγο συνολικά, τόσο στο επίπεδο του συστήματος της γλώσσας, όσο και στο λεξιλογικό - σημασιολογικό επίπεδο. Επίσης, επιδιώκεται με τη μελέτη του αρχαίου κειμένου η κατανόηση της συμπεριφοράς, της δράσης και του αγώνα του ανθρώπου καθώς και η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών, ώστε να δημιουργήσουν ελεύθερη και υπεύθυνη προσωπικότητα.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Αξιοποιώντας τις ΤΠΕ οι μαθητές ανακαλύπτουν μόνοι τους τη γνώση μέσω του διαδικτύου, την οργανώνουν και την ταξινομούν αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες και αναπτύσσοντας τη δημιουργικότητά τους. Ασκούνται, επίσης, στην παραγωγή λόγου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

χρησιμοποιώντας προγράμματα επεξεργασίας κειμένων και στη δημιουργία παρουσιάσεων χρησιμοποιώντας αντίστοιχα λογισμικά.

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Γ΄ Γυμνασίου:

Ενότητα 11: [Επικίνδυνες συμμαχίες](#)

[Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας \(Α, Β, Γ Γυμνασίου\)](#)

Αρχαία Ιστορία Α΄ Γυμνασίου:

Κεφ. Στ΄: 3. [Η ηγεμονία της Σπάρτης: μια κυριαρχία σε αμφισβήτηση](#)

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Ιστοσελίδες

Εγκυκλοπαίδεια Μείζονος Ελληνισμού: Μικρά Ασία:

[Αγησίλαος Β΄](#)

[Φαρνάβαζος](#)

[Glosbe – η πολύγλωσση](#) [Διαδικτυακό λεξικό ελεύθερης πρόσβασης].

[Google](#) [Μηχανή αναζήτησης].

[Μέγα Λεξικό της Ελληνικής Γλώσσας](#) των Liddell, H.- Scott, R. 1901-1904 [1897]. τ. I

- IV. Μτφρ. Ξ. Μόσχος - Μ. Κωνσταντινίδης. Αθήνα: Ι. Σιδέρης. [πηγή: Πανεπιστήμιο Αιγαίου – Τμήμα Μαθηματικών: Εργαστήριο Υπολογιστικών Μαθηματικών, Μαθηματικού Λογισμικού και Ψηφιακής Τυπογραφίας].

Πύλη για την Ελληνική γλώσσα

[Βασικό Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής](#)

Σταματάκος, Ι. [Λεξικόν της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#) [πηγή: Dropbox].

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Η εφαρμογή του σεναρίου ξεκίνησε τη Δευτέρα 9-3-2015 στην αίθουσα διδασκαλίας.

Οι μαθητές ενημερώθηκαν για το συγκεκριμένο έργο του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας στα πλαίσια του οποίου εντάσσεται η συγκεκριμένη εφαρμογή. Επίσης,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

κατά τη διάρκεια της εβδομάδας σταδιακά ενημερώνονταν για τον τρόπο με τον οποίον θα υλοποιούνταν η όλη διαδικασία. Τέλος, έγινε ο χωρισμός σε ομάδες με δύο κριτήρια. Το πρώτο ήταν η γνώση χειρισμού Η/Υ από τους μαθητές, ώστε να εξασφαλιστεί η ύπαρξη τουλάχιστον ενός καλού χειριστή Η/Υ σε κάθε ομάδα. Έτσι, σε έντυπο που αναρτήθηκε στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης οι μαθητές δήλωσαν τα ονόματά τους, εφόσον πίστευαν ότι γνωρίζουν αρκετά καλά χειρισμό Η/Υ. Το δεύτερο κριτήριο ήταν η επιθυμία τους να ανήκουν στην ίδια ομάδα μαθητές που συνδέονταν φιλικά μεταξύ τους. Τελικά, καταλήξαμε στον χωρισμό των ομάδων, χωρίς να διατυπωθεί καμία διαμαρτυρία από μέρους τους. Το σενάριο προέβλεπε τον χωρισμό σε έξι ομάδες για τα δύο πρώτα Φύλλα Εργασίας. Το συγκεκριμένο τμήμα όμως αποτελούνταν από εικοσιεπτά μαθητές, κι έτσι οι μαθητές χωρίστηκαν σε επτά ομάδες, οι έξι με τέσσερα μέλη και η μία με τρία μέλη (Ομάδες Α, Β, Γ, Δ, Ε, Στ1 και Στ2). Οι δύο από αυτές τις ομάδες (Στ1 και Στ2) ασχολήθηκαν με το ίδιο Φύλλο Εργασίας στην πρώτη φάση, καθώς δεν ήταν δυνατόν να κερματιστεί περαιτέρω το αρχαίο κείμενο.

Η παραπάνω προετοιμασία του τμήματος γινόταν σε πεντάλεπτα - δεκάλεπτα που «έκλεβα» για περίπου μία εβδομάδα από το κανονικό μάθημα. Υπολογίζω, δηλαδή, ότι αφιερώθηκε συνολικά περίπου μία διδακτική ώρα για την προετοιμασία, πριν μπούμε στο εργαστήριο πληροφορικής για την τυπική έναρξη της εφαρμογής.

Α΄ Φάση

Η τυπική, λοιπόν, εφαρμογή άρχισε την επόμενη Δευτέρα 16-3-2015 στο εργαστήριο πληροφορικής. Οι μαθητές βρήκαν στην *Επιφάνεια Εργασίας* τους έναν φάκελο με το όνομα: «Ενότητα 11 - Επικίνδυνες συμμαχίες», ο οποίος περιείχε δύο αρχεία Word: το ένα με ολόκληρο το πρωτότυπο κείμενο του Ξενοφώντα από τα «Ελληνικά» 4.1.32-33 που υπάρχει στο σχολικό εγχειρίδιο, και το άλλο με το απόσπασμα (σε μορφή πίνακα) που η κάθε ομάδα καλούνταν να εξομαλύνει γλωσσικά και να μεταφράσει. Οι μαθητές μελέτησαν το κείμενο και υπογράμμισαν με κόκκινο χρώμα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

τις άγνωστες λέξεις που συναντούσαν. Στη συνέχεια, η κάθε ομάδα ανέλαβε να αναζητήσει την [ερμηνεία](#) των άγνωστων λέξεων που αντιστοιχούσαν στο απόσπασμα που στη συνέχεια θα μετέφραζε. Οι ομάδες ανέτρεξαν σε ηλεκτρονικά λεξικά της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στο διαδίκτυο και κατέγραψαν τη σημασία των λέξεων σε πίνακα που δημιούργησαν οι ίδιοι. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα [1], [2], [3], [4].[5], [6] μετέφρασε ανά φράση το αντίστοιχο απόσπασμα του κειμένου. Στο τέλος, η κάθε ομάδα μέσω ενός μέλους της παρουσίασε στις υπόλοιπες τη μετάφρασή της. Αυτό έγινε με τη χρησιμοποίηση και έντυπου πίνακα με το σύνολο του αρχαίου κειμένου, που είχε μοιραστεί στις ομάδες, ώστε στο τέλος η κάθε ομάδα να διαθέτει το σύνολο της μετάφρασης σε χειρόγραφο. Σημειώνω δε ότι κάποιοι μαθητές προσπάθησαν ακούγοντάς την να καταγράψουν τη μετάφραση και ηλεκτρονικά, και μάλιστα το κατάφεραν αρκετά καλά!

Για αυτήν την πρώτη φάση του σεναρίου, που ολοκληρώθηκε άνετα σε ένα συνεχόμενο δίωρο, μπορούμε να παρατηρήσουμε τα εξής, αρχίζοντας από τα θετικά: οι περισσότεροι μαθητές αντιμετώπισαν τη διαδικασία με θετικό τρόπο και γνώρισαν την ύπαρξη και τη χρήση διαφόρων ψηφιακών λεξικών της αρχαίας ελληνικής. Στα αρνητικά: υπήρξαν αρκετοί μαθητές οι οποίοι επέδειξαν αδιαφορία και υπερβολική «χαλαρότητα». Ενδεικτικό είναι ότι κάποιοι αμέσως μόλις τακτοποιήθηκαν μπροστά στους υπολογιστές τους και πριν δοθούν οι οδηγίες για την εργασία τους, άνοιξαν με δική τους πρωτοβουλία ιστοσελίδες της προτίμησής τους, δίνοντας την εντύπωση ότι οι υπολογιστές για αυτούς είναι μόνο διασκέδαση. Επίσης, στη φάση της μετάφρασης κάποιοι μαθητές ακολούθησαν τον εύκολο δρόμο της αναζήτησής της στο διαδίκτυο και της αντιγραφής της στο Φύλλο Εργασίας. Μάλιστα διέδωσαν το «μυστικό» και σε άλλες ομάδες, οι οποίες δεν αντιστάθηκαν στον πειρασμό! Τα παραπάνω σχολιάστηκαν σε επόμενη ώρα στην αίθουσα διδασκαλίας και συζητήθηκαν αρκετά. Έχω την εντύπωση ότι αυτή η ανατροφοδότηση υπήρξε πάρα πολύ χρήσιμη, κρίνοντας από τη συμπεριφορά των μαθητών μου κατά τις δύο επόμενες φάσεις

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

εφαρμογής. Μία ακόμα παρατήρηση τεχνικής φύσεως: πολλοί μαθητές είχαν δυσκολίες σε απλά κατά τη γνώμη μου θέματα, όπως είναι το άνοιγμα υπερσυνδέσμου με Ctrl και κλικ του ποντικιού, το άνοιγμα νέου αρχείου Word σε υπάρχοντα φάκελο ή η εισαγωγή πίνακα σε ένα αρχείο Word. Αξίζει να γίνει συζήτηση νομίζω για το περιεχόμενο των σπουδών των νέων στο αντικείμενο της πληροφορικής. Είναι πολύ σημαντικό στις γνώσεις που λαμβάνουν να συμπεριλαμβάνονται και αυτές που θα τους χρησιμεύσουν ως χρηστικά εργαλεία σε εργασίες όπως οι παραπάνω.

Β' Φάση

Η δεύτερη φάση εξελίχθηκε σε ένα ακόμα συνεχόμενο δίωρο στο εργαστήριο πληροφορικής την επόμενη Δευτέρα 23-3-2015. Εδώ οι μαθητές επιχείρησαν μία ερμηνευτική προσέγγιση του κειμένου. Συγκέντρωσαν πληροφορίες για τον Φαρνάβαζο και τον Αγησίλαο, τα κύρια πρόσωπα που εμπλέκονται στην υπόθεση, και, στη συνέχεια, για την ιστορική περίοδο στην οποία διαδραματίστηκαν τα γεγονότα που παραθέτει ο Ξενοφώντας, και δημιούργησαν αντίστοιχες παρουσιάσεις. Οι ομάδες διατηρήθηκαν και σε αυτήν τη φάση ως είχαν, με τις [τέσσερις](#) να ασχολούνται με τον Αγησίλαο και τους Σπαρτιάτες, και τις υπόλοιπες [τρεις](#) με τον Φαρνάβαζο και τους Πέρσες. Το συνταγμένο σενάριο προέβλεπε τη δημιουργία δύο ομάδων σε αυτήν τη φάση, μίας για κάθε προσωπικότητα/καταγωγή, όμως αυτό θεώρησα ότι θα έκανε τη διαδικασία δυσκίνητη, λαμβάνοντας υπόψιν και το πλήθος των μαθητών του τμήματος. Λειτουργώντας, λοιπόν, ανεξάρτητα, οι ομάδες των Ελλήνων επισκέφτηκαν την ιστοσελίδα του Ιδρύματος του Μείζονος Ελληνισμού και βρήκαν πληροφορίες για τον Αγησίλαο. Στη συνέχεια, μελέτησαν από την Ιστορία της Α' Γυμνασίου, την οποία βρήκαν στο Ψηφιακό Σχολείο, αλλά και έπειτα από ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο, τα ιστορικά γεγονότα της εποχής του Αγησίλαου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι ομάδες που ανέλαβαν να εκπροσωπήσουν τους Πέρσες αναζήτησαν στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος του Μείζονος Ελληνισμού στοιχεία για τον Φαρνάβαζο. Έπειτα, μελέτησαν τα ιστορικά γεγονότα της εποχής του Φαρνάβαζου από το βιβλίο Ιστορίας της Α΄ Γυμνασίου, αλλά και από στοιχεία που συγκέντρωσαν έπειτα από ελεύθερη πλοήγηση στον ιστοχώρο. Και οι μεν και οι δε αξιοποίησαν τις πληροφορίες που συνέλεξαν και δημιούργησαν παρουσιάσεις, οι οποίες κρίνονται αξιοπρεπέστατες.

Στη συνέχεια, προέτρεψα τις ομάδες να αναζητήσουν στο παραπάνω υλικό επιχειρήματα για να υπερασπιστούν τις επιλογές και την πολιτική των προσωπικοτήτων/ εθνοτήτων που εκπροσωπούσαν. Εδώ φάνηκε μια δυσκολία των μαθητών να ανταποκριθούν με άνεση, για αυτό τους παρότρυνα να ξαναδιαβάσουν με μεγαλύτερη προσοχή τις πηγές από τις οποίες είχαν αντλήσει το υλικό για τις παρουσιάσεις, καθώς και τη μετάφραση και τα ερμηνευτικά σχόλια του σχολικού βιβλίου και να κρατήσουν χειρόγραφες σημειώσεις με επιχειρήματα. Τους παρότρυνα, επίσης, να προσπαθήσουν όχι μόνο να φανταστούν τη συγκεκριμένη σκηνή, αλλά να μπουν στη θέση των προσώπων και να σκεφθούν ό,τι νομίζουν ότι θα σκέφτονταν και θα έλεγαν και εκείνα. Κάποιες ομάδες έκαναν την υπέρβαση, ενώ κάποιες άλλες χρειάστηκαν ακόμα μεγαλύτερη βοήθεια, την οποία και τους πρόσφερα. Στο τέλος, σχεδόν αυθόρμητα δύο μαθητές, ένας από τους «Έλληνες» και ένας από τους «Πέρσες», σηκώθηκαν στο κέντρο του εργαστηρίου δηλώνοντας έτοιμοι να επιχειρηματολογήσουν, ενώ χωρίς καμία άλλη συνεννόηση οι περισσότεροι μαθητές στήθηκαν πίσω από τον εκπρόσωπό τους, δημιουργώντας αυτόματα δύο ομάδες. Η επιχειρηματολογία τους εκτυλίχθηκε σε ένα κλίμα σοβαρότητας αλλά και αστεϊσμού, με πρωταγωνιστές και συνοδούς να προσπαθούν να ανταλλάξουν επιχειρήματα με τρόπο κάπως θορυβώδη και άτακτο.

Η ουσία πάντως σε αυτήν τη φάση βρίσκεται στο ότι οι μαθητές είχαν πολύ πιο υπεύθυνη στάση από αυτήν της Α΄ Φάσης. Επίσης, συνεργάστηκαν καλύτερα στα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

πλαίσια της ομάδας τους και παρήγαγαν αξιοπρεπέστατες παρουσιάσεις, ακολουθώντας μάλιστα με προθυμία τις συμβουλές μου για τη μορφή τους. Τέλος, έδειξαν μεγάλη προθυμία να συμμετάσχουν στον «αγώνα λόγου» στο τέλος, και φάνηκαν να αντλούν ευχαρίστηση από αυτό.

Γ' Φάση

Για την τελευταία φάση αφιερώθηκε μία διδακτική ώρα, την επόμενη Δευτέρα 30-3-2015 στη βιβλιοθήκη του σχολείου, η οποία λειτουργεί και ως αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, καθώς διαθέτει μεγάλο χώρο με καθίσματα και προβολέα. Οι ομάδες παρουσίασαν στην ολομέλεια τα Power Point που είχαν δημιουργήσει για το πρόσωπο που είχαν αναλάβει. Στο τέλος κάθε παρουσίασης ακολουθούσε κριτική, κατά την οποία προσπάθησα - και νομίζω το κατάφερα αρκετά καλά - να κατανοήσουν τα κριτήρια για την αξιολόγηση τέτοιου είδους παρουσιάσεων. Όσο συνεχίζονταν οι παρουσιάσεις, τόσο πιο εύστοχα χρησιμοποιούσαν τα κριτήρια αυτά οι μαθητές. Να σημειώσω, επίσης, και το εξής: δύο ομάδες δεν είχαν προλάβει να παρουσιάσουν, όταν χτύπησε το κουδούνι για διάλειμμα. Αποτέλεσε, λοιπόν, θετική έκπληξη για μένα, όταν διαπίστωσα ότι όλοι σχεδόν οι υπόλοιποι μαθητές θυσίασαν το διάλειμά τους και έμειναν στις θέσεις τους, χωρίς να τους το ζητήσω. Η προσωπική δημιουργία και η μεταξύ τους αλληλεπίδραση είναι νομίζω δύο εξαιρετικές μέθοδοι για να κατακτήσουμε τη συμμετοχή και το ενδιαφέρον των μαθητών μας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο Φύλλο Εργασίας

1. Μεταβείτε στο αρχείο «**Επικίνδυνες συμμαχίες - κείμενο**» που υπάρχει στον φάκελο «**ΕΝΟΤΗΤΑ 11 - Επικίνδυνες συμμαχίες**» στον οποίο βρίσκεστε, και μελετήστε το κείμενο του Ξενοφώντα. Υπογραμμίστε με **κόκκινο** χρώμα τις λέξεις του κειμένου που σας είναι άγνωστες.
2. Η κάθε ομάδα θα αναλάβει να αναζητήσει τη σημασία ορισμένων από τις υπογραμμισμένες λέξεις, ώστε να δημιουργηθεί ένα λεξικό που θα περιέχει όλες τις άγνωστες λέξεις του κειμένου. Επιμείνετε ιδιαίτερα στις άγνωστες λέξεις που αφορούν το απόσπασμα που θα μεταφράσει η ομάδα σας (βλ. 2^ο Φύλλο Εργασίας)

Για τον σκοπό αυτό δημιουργήστε ένα έγγραφο στο Word και αποθηκεύστε το στον φάκελο «ΕΝΟΤΗΤΑ 11 - Επικίνδυνες συμμαχίες» με το όνομα: **Λεξικό της Ενότητας**. Μπορείτε να τοποθετήσετε τις λέξεις και τους αντίστοιχους ορισμούς σε πίνακα.

3. Μετατρέψτε τις λέξεις στην ονομαστική ενικού αν είναι ουσιαστικά ή επίθετα και σε α' πρόσωπο ενικού, αν είναι ρηματικοί τύποι, και αναζητήστε τη σημασία τους σε κάποια από τις παρακάτω ιστοσελίδες:
 - [Βασικό Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής](#)
 - [Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας \(Α, Β, Γ Γυμνασίου\)](#)
 - [Λεξικόν της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας του Ιωάννου Σταματάκου](#)
 - [Μέγα Λεξικό της Ελληνικής Γλώσσας των Liddell, H.- Scott, R.](#)
 - [Glosbe - η πολύγλωσση online λεξικό](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2^ο Φύλλο Εργασίας

Α΄ ομάδα

Προσπαθήστε με τη βοήθεια του λεξικού που δημιουργήσατε να γράψετε τη μετάφραση του παρακάτω κειμένου ανά φράση.

Θα σας βοηθήσουν και τα [γλωσσικά σχόλια](#) που δίνει και το σχολικό βιβλίο:

<i>Ὡ Ἀγησίλαε καὶ πάντες οἱ παρόντες Λακεδαιμόνιοι,</i>	
<i>ἐγὼ ὑμῖν, ὅτε τοῖς Ἀθηναίοις ἐπολεμεῖτε,</i>	
<i>φίλος καὶ σύμμαχος ἐγενόμην,</i>	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Β' ομάδα

Προσπαθήστε με τη βοήθεια του λεξικού που δημιουργήσατε να γράψετε τη μετάφραση του παρακάτω κειμένου ανά φράση.

Θα σας βοηθήσουν και τα [γλωσσικά σχόλια](#) που δίνει και το σχολικό βιβλίο:

καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν τὸ ὑμέτερον χρήματα παρέχων ἰσχυρὸν ἐποίουν,	
ἐν δὲ τῇ γῆ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἵππου μαχόμενος μεθ' ὑμῶν	
εἰς τὴν θάλατταν κατεδίωκον τοὺς πολεμίους.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γ' ομάδα

Προσπαθήστε με τη βοήθεια του λεξικού που δημιουργήσατε να γράψετε τη μετάφραση του παρακάτω κειμένου ανά φράση.

Θα σας βοηθήσουν και τα [γλωσσικά σχόλια](#) που δίνει και το σχολικό βιβλίο.

<i>Καὶ διπλοῦν ὥσπερ Τισσαφέρνους</i>	
<i>οὐδὲν πώποτε μου οὔτε ποιήσαντος οὔτ' εἰπόντος πρὸς ὑμᾶς</i>	
<i>ἔχοιτ' ἂν κατηγορῆσαι.</i>	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δ' ομάδα

Προσπαθήστε με τη βοήθεια του λεξικού που δημιουργήσατε να γράψετε τη μετάφραση του παρακάτω κειμένου ανά φράση.

Θα σας βοηθήσουν και τα [γλωσσικά σχόλια](#) που δίνει και το σχολικό βιβλίο.

Τοιοῦτος δὲ γενόμενος	
νῦν οὕτω διάκειμαι ὑφ' ὑμῶν	
ὡς οὐδὲ δεῖπνον ἔχω ἐν τῇ ἐμαντοῦ χώρᾳ,	
εἰ μὴ τι ᾧν ἂν ὑμεῖς λίπητε συλλέξομαι,	
ὥσπερ τὰ θηρία.	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ε' ομάδα

Προσπαθήστε με τη βοήθεια του λεξικού που δημιουργήσατε να γράψετε τη μετάφραση του παρακάτω κειμένου ανά φράση.

Θα σας βοηθήσουν και τα [γλωσσικά σχόλια](#) που δίνει και το σχολικό βιβλίο.

<i>Ἄ δέ μοι ὁ πατήρ</i>	
<i>καὶ οἰκήματα καλὰ καὶ παραδείσους καὶ δένδρων καὶ θηρίων μεστοὺς κατέλιπεν,</i>	
<i>ἐφ' οἷς ἠὺφραινόμεν,</i>	
<i>ταῦτα πάντα ὄρω τὰ μὲν κατακεκομμένα, τὰ δὲ κατακεκαυμένα.</i>	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στ' ομάδα

Προσπαθήστε με τη βοήθεια του λεξικού που δημιουργήσατε να γράψετε τη μετάφραση του παρακάτω κειμένου ανά φράση.

Θα σας βοηθήσουν και τα [γλωσσικά σχόλια](#) που δίνει και το σχολικό βιβλίο.

<i>Εἰ οὖν ἐγὼ μὴ γινώσκω μήτε τὰ ὅσια μήτε τὰ δίκαια,</i>	
<i>ὕμεις δὲ διδάξατέ με</i>	
<i>ὅπως ταῦτ' ἐστὶν</i>	
<i>ἀνδρῶν ἐπισταμένων χάριτας ἀποδιδόναι.</i>	

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3^ο Φύλλο Εργασίας

κοινό για τις ομάδες των Ελλήνων

1. Μεταβείτε στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού και βρείτε πληροφορίες για τον [Αγησίλαο](#).
2. Μελετήστε το [απόσπασμα](#) από το βιβλίο της Ιστορίας της Α΄ Γυμνασίου για να καταλάβετε καλύτερα τα γεγονότα και το ιστορικό πλαίσιο της εποχής στην οποία αναφέρεται το κείμενο του Ξενοφώντα:
3. Λάβετε υπόψιν και τις πληροφορίες που δίνει το σχολικό βιβλίο στα [Ερμηνευτικά σχόλια](#) του κειμένου της ενότητας. Αν επιθυμείτε, μπορείτε να κάνετε και ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο για επιπλέον υλικό.
4. Αξιοποιήστε το υλικό που βρήκατε στις τρεις προηγούμενες δραστηριότητες και δημιουργήστε με αυτό μία **παρουσίαση**.
5. Προσπαθήστε με βάση τις πληροφορίες που συλλέξατε παραπάνω να βρείτε και να καταγράψετε επιχειρήματα τα οποία θα χρησιμοποιήσετε σε αγώνα λόγου στην τάξη προκειμένου να υπερασπιστείτε τις επιλογές του Αγησίλαου και των Σπαρτιατών και να κατηγορήσετε το Φαρνάβαζο και τους Πέρσες για ιδιοτέλεια.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3^ο Φύλλο Εργασίας

κοινό για τις ομάδες των Περσών

1. Μεταβείτε στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού και βρείτε πληροφορίες για τον [Φαρνάβαζο](#).
2. Μελετήστε το [απόσπασμα](#) από το βιβλίο της ιστορίας της Α΄ Γυμνασίου για να καταλάβετε καλύτερα τα γεγονότα και το ιστορικό πλαίσιο της εποχής στην οποία αναφέρεται το κείμενο του Ξενοφώντα.
3. Λάβετε υπόψιν και τις πληροφορίες που δίνει το σχολικό βιβλίο στα [Ερμηνευτικά σχόλια](#) του κειμένου της ενότητας. Αν επιθυμείτε, μπορείτε να κάνετε και ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο για επιπλέον υλικό.
4. Αξιοποιήστε το υλικό που βρήκατε στις τρεις προηγούμενες δραστηριότητες και δημιουργήστε με αυτό μια **παρουσίαση**. Αν επιθυμείτε, μπορείτε να κάνετε και ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο για επιπλέον υλικό.
5. Προσπαθήστε με βάση τις πληροφορίες που συλλέξατε παραπάνω να βρείτε να καταγράψετε επιχειρήματα τα οποία θα χρησιμοποιήσετε σε αγώνα λόγου στην τάξη προκειμένου να υπερασπιστείτε τη στάση του Φαρνάβαζου και των Περσών και να κατηγορήσετε τον Αγησίλαο και τους Σπαρτιάτες για ιδιοτέλεια.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Στο παρόν σενάριο θα μπορούσαν να μελετήσουν οι μαθητές εκτενέστερα τη στάση των Περσών στην αρχαία Ελλάδα κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου και έπειτα, καθώς ενίσχυαν άλλοτε τους Αθηναίους και άλλοτε τους Σπαρτιάτες εφαρμόζοντας την πολιτική του «διαίρει και βασίλευε», ώστε να κατανοήσουν ότι πρόκειται για μια πάγια τακτική στις διπλωματικές σχέσεις των κρατών. Επίσης, μπορεί να γίνει αναφορά και σε γεγονότα της νεότερης ελληνικής ιστορίας και να σχολιαστεί η στάση των Μεγάλων Δυνάμεων μετά τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο απέναντι στην Ελλάδα, η αλλαγή της οποίας είχε τραγικές συνέπειες για τους Έλληνες.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το συγκεκριμένο σενάριο αποτελεί μια πολύ ενδιαφέρουσα προσέγγιση της συγκεκριμένης ενότητας του σχολικού εγχειριδίου. Είναι πολύ καλά δομημένο και οδηγεί τους μαθητές να κατακτήσουν τη γνώση με δική τους έρευνα και αναζήτηση. Από τεχνικής πλευράς δεν παρουσιάζει μεγάλες δυσκολίες και δεν απαιτεί από τους μαθητές γνώσεις που είναι δύσκολο να κατέχουν ή να αποκτήσουν κατά την εφαρμογή του.

Από την άλλη, ο Πελοποννησιακός πόλεμος αλλά και η εποχή που ακολούθησε είναι ιστορικές περιόδους με τις οποίες οι μαθητές της Γ΄ Γυμνασίου δεν είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένοι, καθώς τις έχουν διδαχθεί σε γενικές μόνο γραμμές στην Ιστορία της Α΄ Γυμνασίου. Επίσης, γενικότερα οι διακρατικές σχέσεις με τις εφήμερες συχνά συμμαχίες ή αντιπαλότητες και τις αντίστοιχες διπλωματικές κινήσεις δεν είναι θέμα με το οποίο οι ηλικίες αυτές έχουν ιδιαίτερα ασχοληθεί (ίσως η Ιστορία της Γ΄ Γυμνασίου είναι το μάθημα που τους φέρνει για πρώτη φορά σε επαφή με τους διεθνείς συσχετισμούς). Για τους λόγους αυτούς οι μαθητές δυσκολεύτηκαν να ενταχθούν στο πνεύμα και να κινηθούν άνετα στο ιστορικό

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

πλαίσιο στο οποίο τους μεταφέρει το συγκεκριμένο απόσπασμα του Ξενοφώντα. Όμως το τέλος της εφαρμογής σίγουρα τους βρήκε περισσότερο υποψιασμένους πάνω σε τέτοιου είδους θέματα.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Wilken, U.I. 1976. *Αρχαία ελληνική ιστορία*, μετ. Ιω. Τουλουμάκου, Αθήνα: Παπαζήση.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. «Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης». Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ (Ιδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη), 208-222.

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. Διδακτική αξιοποίηση των λεξικών και σωμάτων κειμένων: θεωρητικό πλαίσιο. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

<http://www.greek->

[language.gr/greekLang/modern_greek/education/cbt/utilization/theory.html](http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/education/cbt/utilization/theory.html).

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html

[11-3-2015]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ